

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 15181/17

Hendrik Hielke LOONSTRA / Türkiye

Başkan,

Robert Spano,

Hâkimler,

Marko Bošnjak,

Julia Laffranque,

Valeriu Grițco,

Ivana Jelić,

Arnfinn Bårdsen,

Saadet Yüksel

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Stanley Naismith'in katılımıyla 27 Ağustos 2019 tarihinde Daire olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 2 Şubat 2017 tarihinde sunulan yukarıda belirtilen başvuruyu dikkate alarak gerçekleştirdiği kapalı oturumdaki müzakereler sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2020. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAY VE OLGULAR

A. Davanın Koşulları

1. Başvuran, Hendrik Hielke Loonstra, Hollanda vatandaşı olup, 1951 doğumludur ve Groningen’de ikamet etmektedir. Başvuran, Mahkeme önünde, Balıkesir Barosuna bağlı Avukat E. Karadut tarafından temsil edilmiştir.

2. Başvuran, 15 Temmuz 2004 tarihinde, Ayvalık (Çanakkale) ilçesinde, 265 no.lu ada, 2 no.lu parsel olarak kadastroya kayıtlı olan bir taşınmazı üçüncü bir kişiden satın almıştır. Taşınmazın tapusu, özel bir şerh belirtilmeksizin tapu siciline tescil edilmiştir.

3. Hazine, 27 Ağustos 2004 tarihinde, Ayvalık Asliye Hukuk Mahkemesinden, başvuranın tapusunun iptal edilmesini ve 4342 sayılı Mera Kanunu’nun 4. maddesine dayanarak, taşınmazın “mera” olarak özel tapu siciline tescilini talep etmiştir.

4. Ayvalık Asliye Hukuk Mahkemesi, 25 Aralık 2013 tarihinde, mahallinde bilirkişi incelemelerinin ve eski kayıtlara ilişkin incelemelerin yapılmasının ardından, ihtilaf konusu taşınmazın, temelinde yasal bir belge bulunmaksızın tapu siciline tescil edildiğini tespit etmiş, taşınmazın 1936 yılından beri köy merası olduğu kanısına varmış ve taşınmazın Hazine adına tescil edilmesine karar vermiştir.

5. Başvuranın temyiz başvurusu, 5 Ekim 2015 tarihinde reddedilmiştir.

6. Karar düzeltme talebi, 30 Mart 2016 tarihinde reddedilmiştir.

7. Anayasa Mahkemesine sunulan bireysel başvuru da, 24 Haziran 2016 tarihinde reddedilmiştir. Söz konusu karar, 24 Ekim 2016 tarihinde başvurana tebliğ edilmiştir.

A. İç Hukuk Kuralları

8. 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 4. maddesinin somut olaya ilişkin kısımları aşağıdaki gibidir:

“ (...) Mera, yaylak ve kışlaklar; özel mülkiyete geçirilemez, amacı dışında kullanılamaz (...)”

Bu mevzuat uyarınca, kadastro tespitinin ardından mera, yaylak ve kışlak olarak sınıflandırılan taşınmazlar özel tapu siciline tescil edilmektedir.

3 Haziran 2007 tarihinde yürürlüğe giren 5685 sayılı Kanun, 4342 sayılı Kanun'da bir değişiklik yapmıştır. Geçici 3. maddeye göre, Hazine mülkiyetine devredilen mera, yaylak ve kışlak alanlarında bulunan taşınmazlar, tapunun iptal edildiği tarihten itibaren, yasal faizlerle birlikte hesaplanan, Belediyeler tarafından belirlenen bir fiyat karşılığında eski sahiplerine veya mirasçılara yeniden satılabilmektedir.

9. Medeni Kanun'un 1007. maddesinde, Devletin tapu sicilinin yanlış tutulmasından doğan her türlü zarardan sorumlu olduğu yönündeki ilke belirtilmektedir. Yargıtay içtihadının gelişimi hakkında daha ayrıntılı bilgiler için *Mehmet Altunay/Türkiye* (No. 42936/07, §§ 20-28, 17 Nisan 2012) kararına bakınız.

ŞİKÂyet

10. Başvuran, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesine dayanarak, kendi ifadesine göre, dayanak gösterilmeden taşınmazını kaybetmesinin ve bu bağlamda herhangi bir tazminat ödenmemesinin mülkiyetine saygı hakkını ihlal ettiğini ileri sürmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

11. Mahkeme, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, yalnızca iç hukuk yollarının tüketilmesinin ardından kendisine başvurulabileceğini

hatırlatmaktadır. Bu bağlamda, Mahkeme, her başvurana, yerel mahkemelerde, kendisine karşı yapıldığı iddia edilen ihlalleri önleme ya da bunları düzeltme fırsatını Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. fıkrası uyarınca Sözleşmeciler Devletlerin sağlaması v gerektiğini vurgulamaktadır (*Gherghina/Romanya* [BD], No. 42219/07, § 115, 9 Temmuz 2015).

12. Somut olayda, Mahkeme, başvuranın, tapu kaydına güvenerek ihtilaf konusu taşınmazı satın aldığı gözlemlenmektedir. Tapu kaydı ise , 4342 sayılı Kanun'un öngördüğü şekliyle, taşınmazın "mera" olarak sınıflandırılmasına ilişkin herhangi bir belirti içermemektedir (yukarıda 8. paragraf). Ayvalık Asliye Hukuk Mahkemesinin kararından, aslında mera alanı olarak sınıflandırılan söz konusu arazinin yanlışlıkla tapu siciline kaydedildiği anlaşılmaktadır (yukarıda 4. paragraf).

13. Mahkeme, tazminat yoluna ilişkin olarak, *Altunay/Türkiye* (No. 42936/07, §§ 33-38, 17 Nisan 2012) kararı ve *Dinç ve diğerleri/Türkiye* (No. 34098/05, § 18, 13 Kasım 2014) kararı çerçevesinde, Yargıtayın, - taşınmazın orman arazisi içinde ya da kıyı şeridinde yer alması sebebiyle - tapu sicilinde bahsedilmeksizin taşınmazın sınıflandırılması nedeniyle tapusundan yoksun bırakılan bir kişinin, Medeni Kanun'un 1007. maddesine dayanarak adli mahkemeden tazminat ödenmesini talep etme hakkına sahip olduğu sonucuna vardığını daha önce tespit ettiğini hatırlatmaktadır (yukarıda belirtilen *Altunay* kararı, § 26, *Vural/Türkiye*, No. 38218/04 § 16, 12 Eylül 2017, *Mustafa Koçer/Türkiye* (k.k.), No. 47722/08, § 18, 12 Eylül 2017). Mahkeme daha önce, tapu sicilinin yanlış tutulmasına ilişkin bir diğer dava çerçevesinde bu hukuk yolunun etkin olduğunu belirtmiştir (*Makpule Ubay ve diğerleri/Türkiye* (k.k), No. 16252/04, §§ 33-38, 30 Eylül 2008).

14. Bu durumda, hâlihazırda, herhangi bir yasal süre, başvuranın kendisine erişilebilir olan bu iç hukuk yolundan yararlanmasını engellememektedir.

15. Mahkeme, somut olayda, başvuranın, ulusal hukuk sisteminin şikâyetlerini telafi etmesi için kendisine sunduğu bu hukuk yolunu tüketmediğini gözlemlemektedir. Mahkeme, başvurunu bu hukuk yolunu tüketme yükümlülüğünden muaf tutacak nitelikte istisnai bir koşul tespit etmemektedir.

16. Mahkeme, iç hukuk yollarının tüketilmesinin ardından başvuranın, isterse, Sözleşme hükümlerine riayet edilip edilmediğinin incelenmesini sağlamak için Mahkemeye yeni bir başvuruda bulunabileceğini hatırlatmaktadır.

17. Sonuç olarak, başvuru, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna

karar vermiştir.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, 19 Eylül 2019 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Robert Spano
Başkan